T008 A HÀM VIII (51) Q25-33-Năm Vua

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH TAÂNG NHAÁT A-HAØM QUYEÅN 25

Phaåm 33: NAÊM VUA

KINH SOÁ 11

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, vua naêm nöôùc lôùn, ñöùng ñaàu laø Ba-tö-naëc, nhoùm hoïp ôû trong laïc vieân, baøn luaän vôùi nhau nhöõng ñieàu naøy. Naêm vua goàm nhöõng ai? 1. Vua Ba-tö-naëc2. 2. Vua Tyø-sa3. 3. Vua Öu-ñieàn4. 4. Vua AÙc Sinh5. 5. Vua Öu-ñaø-dieân. Khi aáy, naêm vua nhoùm hoïp laïi moät choã baøn luaän nhöõng ñieàu naøy: –Chö hieàn neân bieát, Nhö Lai noùi veà naêm duïc6 naøy. Nhöõng gì laø naêm? Saéc ñöôïc thaáy bôûi, khaû aùi, khaû nieäm, ñöôïc ngöôøi ñôøi mong muoán. Tieáng ñöôïc nghe bôûi tai, höông ñöôïc ngöûi bôûi muõi, vò ñöôïc neám bôûi löôõi, mòn laùng ñöôïc xuùc chaïm bôûi thaân. Nhö Lai noùi veà naêm duïc naøy. Trong naêm duïc naøy, caùi naøo toái dieäu? 1. Saéc ñöôïc thaáy bôûi maét chaêng? 2. Tieáng ñöôïc nghe bôûi tai laø toái dieäu chaêng? 3. Höông ñöôïc ngöûi bôûi muõi laø toái dieäu chaêng? 4. Vò ñöôïc neám bôûi löôõi laø toái dieäu chaêng? 5. Mòn laùng ñöôïc xuùc chaïm bôûi thaân laø toái dieäu chaêng? Naêm söï naøy, caùi naøo laø toái dieäu? Trong ñoù, hoaëc coù quoác vöông noùi, saéc laø toái dieäu. Hoaëc coù vò baøn, thanh laø toái dieäu. Hoaëc coù vò baøn, höông laø toái dieäu. Hoaëc coù vò baøn, vò laø toái dieäu. Hoaëc coù vò baøn, mòn trôn laø toái dieäu. Luùc aáy, noùi saéc toái dieäu laø thuyeát cuûa vua Öu-ñaø-dieân. Noùi thanh toái dieäu laø luaän cuûa vua Öu-ñieàn. Noùi höông toái dieäu laø luaän cuûa vua AÙc Sinh. Noùi vò toái dieäu laø luaän cuûa vua Ba-tö-naëc. Noùi mòn trôn toái dieäu laø luaän cuûa vua Tyø-sa. Baáy giôø, naêm vua noùi nhau: –Chuùng ta cuøng baøn luaän veà naêm duïc naøy, nhöng laïi khoâng bieát caùi naøo laø toái dieäu. Luùc aáy, vua Ba-tö-naëc noùi vôùi boán vò vua kia:

1.

S 3. 2.2. Paócaraøjasutta (R. i. 79).

Ba-tö-naëc, Paøli: Pasenadi , vua nöôùc Kosala (Caâu-taùt-la).

2.

Tyø-sa , chöa roõ. 3.

Öu-ñieàn . Paøli: Udena, vua nöôùc Kosambì (Kieàu-thöôûng-di). 4.

AÙc Sinh ; coù leõ Paøli Caòña-ppajjota (nhöng Haùn dòch ñoïc laø Caòñappajaøta), vua nöôùc Ujjenì (Öu- 5.

thieàn). Nguõ duïc , noùi ñuû laø nguõ duïc coâng ñöùc, naêm toá chaát cuûa duïc. Paøli: Paóca-kaømaguòa. 6.

–Phaät ñang ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Chuùng ta cuøng ñeán heát choã Theá Toân hoûi nghóa naøy. Neáu Theá Toân coù ñieàu chi daïy

baûo, chuùng ta seõ cuøng phuïng haønh. Caùc vua sau khi nghe vua Ba-tö-naëc noùi vaäy, lieàn cuøng daãn nhau ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân. Khi aáy, vua Ba-tö-naëc ñem nhöõng ñieàu cuøng baøn veà naêm duïc ñaày ñuû baïch leân Nhö Lai. Baáy giôø, Theá Toân baûo naêm vò vua: –Nhöõng gì caùc vua baøn, ñuùng tuøy theo tröôøng hôïp. Vì sao? Vì tuøy vaøo taùnh haïnh moãi ngöôøi. Ngöôøi ñaém nhieãm saéc, nhìn saéc khoâng bieát chaùn. Vôùi ngöôøi naøy saéc laø toái thöôïng, khoâng gì vöôït qua. Baáy giôø, ngöôøi ñoù khoâng ñaém nhieãm thanh, höông, vò, mòn trôn. Trong naêm duïc, saéc laø toái dieäu. Neáu ngöôøi coù taùnh haïnh ñaém nhieãm aâm thanh, khi nghe thanh, loøng raát hoan hyû, maø khoâng chaùn. Vôùi ngöôøi naøy, thanh laø toái dieäu toái thöôïng. Trong naêm duïc, thanh laø toái dieäu. Neáu ngöôøi coù taùnh haïnh ñaém nhieãm höông, khi ngöûi höông, loøng raát hoan hyû, maø khoâng chaùn. Vôùi ngöôøi naøy, höông laø toái dieäu, toái thöôïng. Trong naêm duïc, höông laø toái dieäu. Neáu ngöôøi coù taùnh haïnh nhieãm ñaém vò ngon, khi bieát vò roài, loøng raát hoan hyû, maø khoâng chaùn. Vôùi ngöôøi naøy, vò laø toái dieäu toái thöôïng. Trong naêm duïc, vò laø toái dieäu. Neáu ngöôøi coù taùnh haïnh nhieãm ñaém mòn trôn, khi ñöôïc mòn trôn roài loøng raát laø hoan hyû, maø khoâng chaùn. Vôùi ngöôøi naøy, mòn trôn laø toái dieäu, toái thöôïng. Trong naêm duïc, mòn trôn laø toái dieäu. Neáu taâm ngöôøi kia ñaém nhieãm saéc, khi aáy ngöôøi ñoù seõ khoâng ñaém nhieãm phaùp thanh, höông, vò vaø mòn trôn. Neáu ngöôøi kia coù taùnh haïnh ñaém nhieãm thanh, ngöôøi ñoù khoâng coøn ñaém nhieãm phaùp saéc, höông, vò vaø mòn trôn. Neáu ngöôøi kia coù taùnh haïnh ñaém nhieãm höông, ngöôøi ñoù khoâng coøn ñaém nhieãm phaùp saéc, thanh, vò vaø mòn trôn. Neáu ngöôøi kia coù taùnh haïnh ñaém nhieãm vò, ngöôøi ñoù khoâng coøn ñaém nhieãm phaùp saéc, thanh, höông vaø mòn trôn. Neáu ngöôøi kia coù taùnh haïnh ñaém nhieãm mòn trôn, ngöôøi ñoù khoâng coøn khoâng ñaém nhieãm phaùp saéc, thanh, höông, vò. Baáy giôø, Theá Toân lieàn noùi keä naøy: Khi yù duïc böøng chaùy Caùi ñöôïc muoán phaûi ñöôïc Ñöôïc roài caøng hoan hyû Sôû nguyeän khoâng coù nghi. Kia ñaõ ñöôïc duïc naøy YÙ tham duïc khoâng môû Do ñaây maø hoan hyû Duyeân ñoù cho toái dieäu. Hoaëc khi muoán nghe tieáng Caùi ñöôïc muoán phaûi ñöôïc Nghe xong caøng hoan hyû Sôû nguyeän khoâng coù nghi. Kia ñaõ ñöôïc tieáng naøy

Tham ñoù yù khoâng môû Do ñaây maø hoan hyû Duyeân ñoù cho toái dieäu. Hoaëc khi laïi ngöûi höông Caùi ñöôïc muoán phaûi ñöôïc Ngöûi xong caøng hoan hyû Sôû nguyeän khoâng coù nghi. Kia ñaõ ñöôïc höông naøy Tham ñoù yù khoâng môû Do ñaây maø hoan hyû Duyeân ñoù cho toái dieäu. Hoaëc khi laïi ñöôïc vò Caùi ñöôïc muoán phaûi ñöôïc Ñöôïc roài theâm hoan hyû Sôû duïc khoâng coù nghi. Kia ñaõ ñöôïc vò naøy Tham ñoù yù khoâng môû Do ñaây maø hoan hyû Duyeân ñoù cho toái dieäu. Neáu khi ñöôïc mòn trôn Caùi ñöôïc muoán phaûi ñöôïc Ñöôïc roài theâm hoan hyû Sôû duïc khoâng nghi nan. Kia ñaõ ñöôïc mòn trôn Tham ñoù yù khoâng môû Do ñaây maø hoan hyû Duyeân ñoù cho toái dieäu. Cho neân, naøy ñaïi vöông, neáu noùi saéc laø dieäu, haõy bình ñaúng maø luaän. Vì sao? Vì nôi saéc coù vò ngoït. Neáu saéc khoâng coù vò ngoït, chuùng sinh haún khoâng nhieãm ñaém. Do noù coù vò neân

trong naêm duïc, saéc laø toái dieäu. Nhöng saéc cuõng coù tai haïi. Neáu saéc khoâng coù tai haïi, chuùng sinh khoâng nhaøm chaùn. Vì noù coù tai haïi neân chuùng sinh nhaøm chaùn noù. Nhöng saéc coù xuaát yeáu. Neáu saéc khoâng coù xuaát yeáu, ôû ñaây chuùng sinh khoâng ra khoûi bieån sinh töû ñöôïc. Vì noù coù xuaát yeáu neân chuùng sinh ñeán ñöôïc trong thaønh Nieát-baøn voâ uùy. Trong naêm duïc, saéc laø toái dieäu. Laïi nöõa, naøy ñaïi vöông, neáu noùi thanh laø dieäu, haõy bình ñaúng maø luaän. Vì sao? Vì nôi thanh coù vò ngoït. Neáu thanh khoâng coù vò ngoït, chuùng sinh haún khoâng nhieãm ñaém. Do noù coù vò neân trong naêm duïc, thanh laø toái dieäu. Nhöng thanh cuõng coù tai haïi. Neáu thanh khoâng coù tai haïi, chuùng sinh khoâng nhaøm chaùn. Vì noù coù tai haïi neân chuùng sinh nhaøm chaùn noù. Nhöng thanh coù xuaát yeáu. Neáu thanh khoâng coù xuaát yeáu, ôû ñaây chuùng sinh khoâng ra khoûi bieån sinh töû ñöôïc. Vì noù coù xuaát yeáu neân chuùng sinh ñeán ñöôïc trong thaønh Nieát-baøn voâ uùy. Trong naêm duïc, thanh laø toái dieäu. Ñaïi vöông neân bieát, neáu noùi höông laø dieäu, haõy bình ñaúng maø baøn. Vì sao? Vì nôi höông coù vò ngoït. Neáu höông khoâng coù vò ngoït, chuùng sinh haún khoâng nhieãm ñaém. Do noù coù vò neân trong naêm duïc, höông laø toái dieäu. Nhöng höông cuõng coù tai haïi. Neáu höông khoâng coù tai haïi, chuùng sinh khoâng nhaøm chaùn. Vì noù coù tai haïi neân chuùng sinh nhaøm chaùn

noù. Nhöng höông coù xuaát yeáu. Neáu höông khoâng coù xuaát yeáu, ôû ñaây chuùng sinh khoâng ra khoûi bieån sinh töû ñöôïc. Vì noù coù xuaát yeáu neân chuùng sinh ñeán ñöôïc trong thaønh Nieát-baøn voâ uùy. Trong naêm duïc, höông laø toái dieäu. Laïi nöõa, naøy ñaïi vöông, neáu noùi vò laø dieäu, haõy bình ñaúng maø baøn. Vì sao? Vì nôi vò coù vò ngoït. Neáu vò khoâng coù vò ngoït, chuùng sinh haún khoâng nhieãm ñaém. Do noù coù vò neân trong naêm duïc, vò laø toái dieäu. Nhöng vò cuõng coù tai haïi. Neáu vò khoâng coù tai haïi, chuùng sinh khoâng nhaøm chaùn. Vì noù coù tai haïi neân chuùng sinh nhaøm chaùn noù. Nhöng vò coù xuaát yeáu. Neáu vò khoâng coù xuaát yeáu, ôû ñaây chuùng sinh khoâng ra khoûi bieån sinh töû ñöôïc. Vì noù coù xuaát yeáu neân chuùng sinh ñeán ñöôïc trong thaønh Nieát-baøn voâ uùy. Trong naêm duïc, vò laø toái dieäu. Laïi nöõa, naøy ñaïi vöông, neáu noùi mòn trôn laø dieäu, haõy bình ñaúng maø baøn. Vì sao? Vì nôi mòn trôn coù vò ngoït. Neáu mòn trôn khoâng coù vò ngoït, chuùng sinh haún khoâng nhieãm ñaém. Do noù coù mòn trôn neân trong naêm duïc, mòn trôn laø toái dieäu. Nhöng mòn trôn cuõng coù tai haïi. Neáu mòn trôn khoâng coù tai haïi, chuùng sinh khoâng nhaøm chaùn. Vì noù coù tai haïi neân chuùng sinh nhaøm chaùn noù. Nhöng mòn trôn coù xuaát yeáu. Neáu mòn trôn khoâng coù xuaát yeáu, ôû ñaây chuùng sinh khoâng ra khoûi bieån sinh töû ñöôïc. Vì noù coù xuaát yeáu neân chuùng sinh ñeán ñöôïc trong thaønh Nieát-baøn voâ uùy. Trong naêm duïc, mòn trôn laø toái dieäu. Sau khi naêm vò vua nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 2

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä coù Tröôûng giaû Nguyeät Quang laém cuûa nhieàu tieàn, ñaày ñuû voi ngöïa, baûy baùu, vaøng baïc chaâu baùu khoâng theå tính keå; nhöng Tröôûng giaû Nguyeät Quang khoâng coù con caùi. Vì khoâng coù con caùi neân baáy giôø Tröôûng giaû Nguyeät Quang caàu ñaûo trôøi, thaàn, thænh caàu maët trôøi, maët traêng, Thieân thaàn, Ñòa thaàn, Quyû töû maãu, Töù Thieân vöông, hai möôi taùm ñaïi thaàn quyû vöông, Thích Ñeà-hoaøn Nhaân vaø Phaïm thieân, thaàn nuùi, thaàn caây, thaàn nguõ ñaïo, caây coái, thaûo döôïc; khaép caû moïi nôi, taát caû ñeàu tham leã, caàu mong ban cho moät caäu con trai. Baáy giôø, vôï Tröôûng giaû Nguyeät Quang traûi qua trong voøng maáy ngaøy, lieàn mang thai, beøn noùi vôùi tröôûng giaû: –Toâi töï bieát ñaõ coù mang. Nghe vaäy, tröôûng giaû vui möøng hôùn hôû, khoâng töï kieàm cheá ñöôïc, lieàn saém cho phu nhaân giöôøng gheá toát, aên uoáng ngon ngoït, maëc quaàn aùo ñeïp. Traûi qua taùm chín thaùng, phu nhaân sinh moät caäu beù töôùng maïo xinh ñeïp, hieám coù treân ñôøi, nhö maøu hoa ñaøo. Baáy giôø, hai tay beù caàm haït ngoïc ma-ni voâ giaù, ngay ñoù lieàn noùi keä naøy: Nhaø naøy laém taøi saûn Baùu vaät cuøng thöùc aên Nay toâi muoán boá thí

Ñeå ngöôøi ngheøo khoâng thieáu. Neáu ôû ñaây khoâng vaät Cuûa baùu vaø thöùc aên Nay coù ngoïc voâ giaù Thöôøng duøng boá thí ngöôøi. Luùc ñoù, cha meï cuøng ngöôøi trong nhaø nghe lôøi noùi naøy roài, moïi ngöôøi ñeàu boû chaïy: “Sao laïi sinh loaøi quyû mî naøy?” Chæ coù cha meï vì thöông xoùt con neân khoâng boû chaïy taùn loaïn. Ngöôøi meï lieàn höôùng veà con noùi baøi keä naøy: Laø Trôøi, Caøn-ñaïp-hoøa Quyû mò hay La-saùt Laø ai? Teân hoï gì Nay ta muoán bieát ñöôïc! Luùc aáy, caäu beù duøng keä ñaùp laïi meï: Chaúng Trôøi, Caøn-ñaïp-hoøa Chaúng Quyû mò, La-saùt Nay con, cha meï sinh Laø ngöôøi, khoâng neân nghi. Khi phu nhaân nghe nhöõng lôøi, vui möøng hôùn hôû khoâng töï kieàm cheá ñöôïc. Baø ñem nhaân duyeân naøy noùi laïi heát cho Tröôûng giaû Nguyeät Quang. Nghe nhöõng lôøi naøy, Tröôûng giaû töï nghó: “Ñaây laø do duyeân gì? Nay ta phaûi ñem vieäc naøy noùi cho Ni-kieàn Töû.” OÂng boàng caäu beù naøy ñeán choã Ni-kieàn Töû, ñaûnh leã roài ngoài qua moät beân. Roài Tröôûng giaû Nguyeät Quang ñem nhaân duyeân naøy noùi ñaày ñuû cho Ni-kieàn Töû. Ni-kieàn Töû sau khi nghe nhöõng lôøi naøy, baûo tröôûng giaû: –Caäu beù naøy laø ngöôøi baïc phöôùc, ñoái vôùi thaân khoâng coù ích, haõy gieát ñi. Neáu khoâng gieát thì nhaø cöûa tieâu hao suy suïp, thaûy ñeàu cheát heát. Luùc naøy, Tröôûng giaû Nguyeät Quang töï suy nghó: “Tröôùc ñaây ta khoâng coù con caùi, Vì nhaân duyeân naøy thænh caàu trôøi ñaát, khoâng nôi naøo khoâng ñeán; traûi qua bao nhieâu naêm thaùng môùi sinh ñöôïc ñöùa con naøy. Nay ta khoâng nôõ gieát ñöùa beù naøy. Caàn hoûi laïi Sa-moân, Baø-la-moân khaùc ñeå döùt nghi cho ta.” Baáy giôø, Nhö Lai thaønh Phaät chöa laâu. Moïi ngöôøi xöng hieäu laø Ñaïi Sa-moân. Luùc naøy, Tröôûng giaû Nguyeät Quang lieàn töï nghó: “Ta neân ñem nhaân duyeân naøy thuaät vôùi Ñaïi Sa-moân aáy.” Baáy giôø, tröôûng giaû rôøi choã ngoài ñöùng daäy, boàng ñöùa con naøy ñeán choã Theá Toân. Giöõa ñöôøng laïi töï nghó: “Nay coù Phaïm chí tröôûng laõo, tuoåi ñaõ quaù giaø, trí tueä thoâng minh ñöôïc moïi ngöôøi

kính troïng, oâng coøn khoâng bieát, khoâng thaáy; huoáng chi laø Sa-moân Cuø-ñaøm naøy, tuoåi treû, hoïc ñaïo chöa laâu, haù coù theå bieát vieäc naøy sao? Seõ sôï raèng cuõng khoâng giaûi toûa ñöôïc caùi nghi cuûa mình. Nay ñang giöõa ñöôøng, ta neân trôû veà nhaø. Khi aáy, coù moät Thieân thaàn xöa laø baïn quen bieát cuõ cuûa tröôûng giaû, bieát ñöôïc nhöõng yù nghó trong loøng tröôûng giaû, ôû giöõa hö khoâng noùi raèng: –Tröôûng giaû neân bieát, haõy tieán veà tröôùc moät tyù, aét seõ ñöôïc lôïi, ñöôïc quaû baùo lôùn, cuõng seõ ñeán choã cam loä baát töû. Nhö Lai ra ñôøi raát laø khoù gaëp. Nhö Lai möa cam loà xuoáng, thaät laâu môùi coù. Laïi nöõa, naøy tröôûng giaû, coù boán söï tuy raát nhoû, khoâng theå xem thöôøng. Sao goïi laø boán? 1. Quoác vöông tuy nhoû, khoâng theå xem thöôøng.

2. Ñoùm löûa tuy nhoû, cuõng khoâng theå xem thöôøng. 3. Roàng tuy nhoû, cuõng khoâng theå xem thöôøng. 4. Ngöôøi hoïc ñaïo tuy nhoû, cuõng khoâng theå xem thöôøng. Naøy tröôûng giaû, ñoù goïi laø boán söï khoâng theå xem thöôøng. Luùc aáy, Thieân thaàn lieàn noùi keä naøy: Quoác vöông tuy coøn nhoû Saùt haïi do phaùp naøy Ñoùm löûa tuy chöa böøng Seõ ñoát coû, caây, nuùi. Roàng thaàn hieän tuy nhoû Laøm möa khi ñeán thôøi Ngöôøi hoïc ñaïo tuy nhoû Ñoä ngöôøi voâ soá löôïng. Baáy giôø, Tröôûng giaû Nguyeät Quang, taâm yù khai môû, vui möøng hôùn hôû, lieàn ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Baáy giôø, Theá Toân baûo tröôûng giaû: –Hieän caäu beù naøy raát coù phöôùc lôùn. Caäu beù naøy neáu lôùn leân, caäu ta seõ daãn naêm traêm ñoà chuùng ñeán choã Ta, xuaát gia hoïc ñaïo, ñaéc A-la-haùn. Trong haøng Thanh vaên cuûa ta, laø ngöôøi coù phöôùc ñöùc lôùn nhaát khoâng ai coù theå saùnh kòp. Luùc aáy, tröôûng giaû nghe xong, vui möøng hôùn hôû, khoâng töï kieàm cheá ñöôïc, baïch Theá Toân: –Ñuùng nhö lôøi Theá Toân daïy, chaúng phaûi nhö Ni-kieàn Töû. Baáy giôø, Tröôûng giaû Nguyeät Quang laïi baïch Theá Toân: –Cuùi xin Ngaøi haõy thöông ñöùa beù naøy maø cuøng chuùng Taêng nhaän lôøi thoï thænh. Baáy giôø, Theá Toân im laëng nhaän lôøi thænh. Sau khi thaáy Theá Toân im laëng nhaän lôøi môøi, loâng töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt chaân roài lui ñi. Veà ñeán nhaø, oâng baøy bieän coã baøn caùc thöù ñoà thöùc uoáng ngon ngoït, traûi toïa cuï toát. Saùng sôùm ñích thaân ñeán baïch: –Ñaõ ñeán giôø, cuùi xin Theá Toân quang laâm. Baáy giôø, Theá Toân bieát ñaõ ñeán giôø, daãn caùc Tyø-kheo tröôùc sau vaây quanh vaøo thaønh Xaù-veä, ñeán nhaø tröôûng giaû, tôùi choã ngoài. Tröôûng giaû thaáy Phaät vaø caùc Tyø-kheo ñaõ ngoài oån ñònh roài, beøn doïn ñoà aên thöùc uoáng, töï tay chaâm chöôùc, hoan hyû khoâng loaïn. Thaáy ñaõ aên xong, doïn deïp bình baùt, duøng nöôùc röûa, roài laáy moät caùi gheá nhoû ngoài tröôùc maët Nhö Lai, muoán ñöôïc nghe phaùp vi dieäu maø Phaät thuyeát. Khi aáy, Tröôûng giaû Nguyeät Quang baïch Theá Toân: –Nay con xin ñem taát caû nhaø cöûa, saûn nghieäp, ruoäng vöôøn cho ñöùa beù naøy, cuùi xin Theá Toân haõy ñaët teân cho. Theá Toân baûo: –Luùc ñöùa beù naøy sinh, moïi ngöôøi ñeàu boû chaïy taùn loaïn, goïi laø quyû Thi-baø-la7 neân nay ñaët teân laø Thi-baø-la8. Baáy giôø, Theá Toân tuaàn töï noùi caùc ñeà taøi vi dieäu cho tröôûng giaû vaø vôï tröôûng giaû; ñeà

Thi-baø-la quyû , chöa roõ quyû gì. 7.

Thi-baø-la . Coù leã ñoàng nhaát vôùi Sìvalì, Paøli. Nhöng truyeän keå ôû ñaây khoâng gioáng caùc truyeän keå 8.

Paøli.

taøi veà boá thí, veà trì giôùi, veà sinh Thieân, duïc laø töôûng baát tònh, laø höõu laäu, laø tai hoïa lôùn, xuaát yeáu laø vi dieäu. Baáy giôø, Theá Toân thaáy taâm yù cuûa tröôûng giaû vaø vôï tröôûng ñaõ khai môû, khoâng coøn hoà nghi nöõa. Nhö phaùp thöôøng maø chö Phaät Theá Toân thuyeát, laø Khoå, Taäp, Taän, Ñaïo; baáy giôø Theá Toân noùi heát cho tröôûng giaû, khieán cho phaùt taâm hoan hyû. Ngay treân choã ngoài, vôï choàng tröôûng giaû saïch traàn caáu, ñöôïc maét phaùp trong saïch. Gioáng nhö vaûi traéng môùi deã nhuoäm maøu, vôï choàng tröôûng giaû luùc naøy cuõng nhö vaäy, ôû ngay treân choã ngoài, ñöôïc maét phaùp trong saïch. Hoï ñaõ thaáy phaùp, ñöôïc phaùp vaø phaân bieät caùc phaùp, ñaõ heát do döï, khoâng coøn hoà nghi, ñöôïc khoâng coøn sôï haõi, hieåu ñöôïc phaùp saâu xa cuûa Nhö Lai, lieàn thoï naêm giôùi. Baáy giôø, Theá Toân lieàn noùi keä naøy: Teá töï, löûa treân heát Caùc luaän, keä ñöùng ñaàu Vua, toân quyù loaøi ngöôøi Bieån laø nguoàn caùc soâng; Traêng saùng nhaát caùc sao Nguoàn saùng maët trôøi nhaát Taùm phöông vaø treân döôùi Muoân phaåm vaät saûn sinh; Ngöôøi muoán caàu phöôùc kia Tam-phaät 9 laø toái toân. Khi Theá Toân noùi baøi keä naøy xong, lieàn töø choã ñöùng daäy ra veà. Khi aáy, tröôûng giaû tìm naêm traêm ñoàng töû sai haàu Thi-baø-la. Khi Thi-baø-la vöøa troøn hai möôi tuoåi, ñeán choã cha meï thöa cha meï: –Cuùi xin song thaân cho pheùp con xuaát gia hoïc ñaïo. Baáy giôø, song thaân lieàn chaáp thuaän. Vì sao? Vì tröôùc ñaây Theá Toân ñaõ thoï kyù cho roài: “Caäu seõ daãn naêm traêm thieáu nieân ñeán choã Theá Toân xin laøm Sa-moân.” Luùc naøy, Thi-baø-la vaø naêm traêm ngöôøi, laïy saùt chaân cha meï roài lieàn lui ñi ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân roài ñöùng qua moät beân. Thi-baø-la baïch Theá Toân: –Cuùi xin cho pheùp con ñöôïc xeáp vaøo ñaïo. Baáy giôø, Theá Toân, lieàn chaáp thuaän cho laøm Sa-moân. Chöa qua maáy ngaøy, lieàn thaønh A-la-haùn, luïc thaàn thoâng trong suoát, taùm giaûi thoaùt ñaày ñuû. Baáy giôø, naêm traêm ñoàng töû ñeán tröôùc baïch Phaät: –Cuùi xin Theá Toân cho pheùp chuùng con laøm Sa-moân. Theá Toân im laëng höùa khaû. Xuaát gia chöa kinh qua bao nhieâu ngaøy lieàn thaønh A-la- haùn. Baáy giôø, Toân giaû Thi-baø-la trôû veà bang cuõ nöôùc Xaù-veä, ñöôïc moïi ngöôøi kính ngöôõng vaø ñöôïc cuùng döôøng boán thöù: Y aùo, thöùc aên, toïa cuï ngoïa cuï, thuoác men trò beänh. Luùc aáy, Thi-baø-la töï nghó: “Nay ta ôû taïi bang cuõ naøy raát laø oàn aøo. Nay coù theå du hoùa ôû trong nhaân gian.” Baáy giôø, ñeán giôø khaát thöïc, Toân giaû Thi-baø-la ñaép y mang baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc. Khaát thöïc xong, trôû veà choã ôû, thu xeáp toïa cuï, ñaép y mang baùt, daãn theo naêm traêm Tyø- kheo ra khoûi tinh xaù Kyø hoaøn du hoùa trong nhaân gian. Ñeán ñaâu, hoï cuõng ñeàu ñöôïc cuùng

Tam-phaät , phieân aâm töø Sambuddha, (Phaät) Chaùnh giaùc. 9.

döôøng y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, toïa cuï, ngoïa cuï, thuoác men trò beänh. Laïi coù chö Thieân baùo caùc thoân laøng: –Nay coù Toân giaû Thi-baø-la ñaéc A-la-haùn,

phöôùc ñöùc ñeä nhaát, daãn naêm traêm Tyø-kheo du hoùa trong nhaân gian, chö Hieàn haõy ñeán cuùng döôøng. Ai nay khoâng laøm sau hoái haän voâ ích. Luùc naøy, Toân giaû Thi-baø-la töï nghó: "Nay thaät chaùn ngaáy söï cuùng döôøng naøy, neân laùnh choã naøo cho ngöôøi khoâng bieát choã ta." Roài Toân giaû beøn ñi vaøo nuùi saâu. Chö Thieân laïi baùo vôùi moïi ngöôøi trong thoân laøng: –Hieän Toân giaû Thi-baø-la ñang ôû trong nuùi naøy. Haõy ñeán cuùng döôøng. Nay ai khoâng laøm, sau hoái haän voâ ích. Daân laøng sau khi nghe chö Thieân noùi vaäy, lieàn gaùnh ñoà aên thöùc uoáng ñeán choã Toân giaû Thi-baø-la thöa: –Cuùi xin Toân giaû haõy vì chuùng con maø ôû ñaây. Luùc aáy, Thi-baø-la du hoùa trong nhaân gian ñi daàn daàn ñeán choã Ca-lan-ñaø trong vöôøn Truùc, thaønh La-duyeät cuøng chuùng naêm traêm ñaïi Tyø-kheo, cuõng ñöôïc cuùng döôøng y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, toïa cuï ngoïa cuï, thuoác men trò beänh. Luùc naøy, Toân giaû Thi-baø-la töï nghó: "Nay ta neân tìm choã naøo ñeå haï an cö, cho moïi ngöôøi khoâng bieát choã ta." Roài laïi nghó: "Neân ñeán phía Taây nuùi Quaûng phoå10 ôû phía Ñoâng nuùi Kyø-xaø11, ôû ñoù haï an cö." Lieàn daãn naêm traêm Tyø-kheo ôû trong nuùi kia maø thoï haï an cö. Khi aáy, Thích Ñeà-hoaøn Nhaân bieát ñöôïc nhöõng yù nghó trong taâm Thi-baø-la, lieàn ôû trong nuùi hoùa hieän Phuø-ñoà12, vöôøn caây aên traùi, ñeàu ñaày ñuû; chung quanh coù ao taém, hoùa ra naêm traêm ñaøi cao, laïi hoùa naêm traêm giöôøng naèm, laïi hoùa naêm traêm giöôøng ngoài, laïi hoùa naêm traêm giöôøng daây vaø duøng cam loà trôøi maø aên. Luùc aáy, Toân giaû Thi-baø-la nghó thaàm: "Nay ta ñaõ haï an cö xong. Laâu quaù khoâng gaëp Nhö Lai, nay neân ñeán haàu caän Theá Toân." Lieàn daãn naêm traêm Tyø-kheo ñeán thaønh Xaù-veä. Luùc aáy, trôøi noùng böùc, chuùng Tyø-kheo ñeàu ñoå moà hoâi, dô baån thaân theå. Toân giaû Thi-baø-la nghó thaàm: "Hoâm nay, chuùng Tyø-kheo thaân theå noùng nöïc, neáu ñöôïc chuùt maây treân trôøi cuøng taïo côn möa nhoû thì thaät laø vieäc toát vaø gaëp ñöôïc ao taém nhoû cuøng ñöôïc ít nöôùc uoáng." Vöøa khôûi leân yù nghó naøy, töùc thì treân khoâng trung xuaát hieän moät ñaùm maây lôùn taïo thaønh côn möa buïi. Cuõng coù ao taém, coù boán phi nhaân gaùnh nöôùc uoáng ngon ngoït do Tyø-sa-moân thieân vöông sai khieán, ñeán thöa: –Cuùi xin Toân giaû nhaän nöôùc uoáng ngoït naøy vaø cho Taêng Tyø-kheo. Toân giaû nhaän nöôùc uoáng naøy, roài cho Taêng Tyø-kheo uoáng. Baáy giôø, Thi-baø-la laïi nghó: "Nay ta neân nghæ ñeâm ôû nôi ñaây." Luùc ñoù, Thích Ñeà- hoaøn Nhaân bieát nhöõng yù nghó trong taâm Thi-baø-la, lieàn hoùa ra naêm traêm phoøng xaù ôû caïnh ñöôøng, ñaày ñuû giöôøng naèm, toïa cuï. Luùc aáy, chö Thieân daâng leân ñoà aên thöùc uoáng. Thi-baø-la aên xong, rôøi choã ngoài ñöùng daäy ra ñi. Baáy giôø, chuù cuûa Toân giaû Thi-baø-la ñang ôû trong thaønh Xaù-veä, laém tieàn nhieàu cuûa, khoâng thieáu thöù gì, nhöng laïi tham lam khoâng chòu boá thí, khoâng tin Phaät, Phaùp, Taêng, khoâng taïo coâng ñöùc. Luùc aáy, nhöõng thaân toäc noùi vôùi ngöôøi naøy: –Tröôûng giaû duøng cuûa caûi naøy laøm gì maø khoâng taïo tö löông cho ñôøi sau? Sau khi, tröôûng giaû kia nghe nhöõng lôøi naøy roài, trong moät ngaøy, ñem traêm ngaøn löôïng

Quaûng phoå sôn . Paøli: Vepulla, moät trong naêm ngoïn nuùi bao quanh Vöông xaù. 10.

Kyø-xaø , töùc Kyø-xaø-quaät. Paøli: Gijjhakuøæa. 11.

Phuø-ñoà , töùc thaùp; Skt. Stuøpa. 12.

vaøng boá thí cho Phaïm chí ngoaïi ñaïo chôù khoâng höôùng veà Tam baûo13. Luùc ñoù, Toân giaû Thi-baø-la nghe chuù mình ñem traêm ngaøn löôïng vaøng boá thí cho ngoaïi ñaïo maø khoâng cuùng döôøng cho Tam baûo. Toân giaû Thi-baø-la ñeán tinh xaù Kyø hoaøn, roài ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Theá Toân vì Thi-baø-la noùi phaùp vi dieäu. Toân giaû Thi-baø-la sau khi nghe phaùp töø Nhö Lai roài, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt chaân Theá Toân, nhieãu quanh beân phaûi ba voøng roài ra ñi. Ngay ngaøy hoâm aáy, Toân giaû Thi-baø-la ñaép y mang baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc, daàn daàn ñeán nhaø ngöôøi chuù. Ñeán nôi, ñöùng im laëng ôû ngoaøi cöûa. Khi ñoù, tröôûng giaû thaáy Toân giaû Thi-baø-la ôû ngoaøi cöûa khaát thöïc, lieàn noùi: –Hoâm qua, sao ngöôi khoâng laïi? Hoâm qua ta ñem traêm ngaøn löôïng vaøng boá thí. Giôø ta cho ngöôi moät taám vaûi giaï. Thi-baø-la ñaùp: –Nay toâi khoâng duøng vaûi laøm gì. Hoâm nay ñeán laø ñeå khaát thöïc. Tröôûng giaû ñaùp: –Hoâm qua ta ñaõ duøng traêm ngaøn löôïng vaøng boá thí, neân khoâng theå boá thí trôû laïi ñöôïc. Luùc naøy, Toân giaû Thi-baø-la muoán ñoä tröôûng giaû, neân lieàn bay leân khoâng trung, thaân tuoân ra nöôùc löûa, ngoài, naèm kinh haønh tuøy yù taïo. Khi tröôûng giaû thaáy bieán hoùa naøy, beøn töï noùi: –Haõy xuoáng trôû laïi maø ngoài ñi! Nay ta seõ boá thí cho. Toân giaû Thi-baø-la lieàn xaû thaàn tuùc, veà laïi choã ngoài. Khi aáy, tröôûng giaû kia ñem ñoà aên thöùc uoáng teä dôû, thaät laø thoâ xaáu, cho Toân giaû Thi-baø-la duøng. Toân giaû Thi-baø-la voán sinh tröôûng trong gia ñình haøo phuù, ñoà aên uoáng dö daõ, nhöng vì tröôûng giaû kia neân nhaän thöùc aên naøy maø aên. Toân giaû Thi-baø-la aên xong, trôû veà choã ôû. Ngay ñeâm aáy, giöõa hö khoâng Thieân thaàn ñeán noùi tröôûng giaû naøy: Thieän thí, thí thaät lôùn Laø cho Thi-baø-la Voâ duïc, ñaõ giaûi thoaùt Ñoaïn aùi, khoâng coøn nghi. Giöõa ñeâm vaø saùng sôùm, hai laàn noùi keä naøy: Thieän thí, thí thaät lôùn Laø cho Thi-baø-la Voâ duïc, ñaõ giaûi thoaùt Ñoaïn aùi, khoâng coøn nghi. Khi tröôûng giaû nghe chö Thieân noùi, beøn suy nghó: “Hoâm qua ta ñem traêm ngaøn löôïng vaøng boá thí cho ngoaïi ñaïo maø khoâng coù caûm öùng naøy. Hoâm nay chæ duøng thöù aên teä dôû thí cho Toân giaû Thi-baø-la maø ñöa ñeán caûm öùng naøy. Luùc naøo trôøi saùng, ta seõ ñem traêm ngaøn löôïng vaøng boá thí cho Toân giaû Thi-baø-la. Roài tröôûng giaû ngay ngaøy aáy, kieåm tính trong nhaø coù ñöôïc giaù traêm ngaøn laïng vaøng boá thí Thi-baø-la, beøn ñem ñeán choã Toân giaû Thi-baø-la, ñaûnh leã saùt chaân, ñöùng qua moät beân. Baáy giôø, oâng ñem traêm ngaøn laïng vaøng daâng leân Thi-baø-la vaø noùi: –Cuùi xin ngaøi nhaän traêm ngaøn löôïng vaøng naøy. Toân giaû Thi-baø-la noùi:

13. Nguyeân baûn: Tam toân.

–Chuùc tröôûng giaû höôûng phöôùc voâ löôïng, soáng laâu töï nhieân. Nhöng Nhö Lai laïi khoâng cho pheùp Tyø-kheo nhaän traêm ngaøn löôïng vaøng. Luùc aáy, tröôûng giaû lieàn ñeán choã Theá Toân. Ñeán nôi, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø, tröôûng giaû kia baïch Theá Toân: –Cuùi xin Theá Toân cho Tyø-kheo

Thi-baø-la nhaän traêm ngaøn löôïng vaøng naøy, cho con ñöôïc phöôùc naøy. Baáy giôø, Theá Toân baûo moät Tyø-kheo: –Ngöôi ñi ñeán choã Tyø-kheo Thi-baø-la noùi Ta cho goïi oâng aáy. Tyø-kheo ñaùp: –Kính vaâng, baïch Theá Toân. Tyø-kheo vaâng lôøi Phaät daïy, töùc thì ñi ñeán choã Thi-baø-la ñem nhöõng lôøi Nhö Lai maø baùo. Toân giaû Thi-baø-la nghe theo lôøi Tyø-kheo kia, ñi ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Theá Toân baûo Thi-baø-la: –Nay ngöôi haõy nhaän traêm ngaøn löôïng vaøng cuûa tröôûng giaû naøy, ñeå oâng ta ñöôïc phöôùc naøy. Ñaây laø nghieäp duyeân kieáp tröôùc, neân höôûng baùo naøy. Toân giaû Thi-baø-la ñaùp: –Kính vaâng, baïch Theá Toân. Luùc aáy, Toân giaû Thi-baø-la lieàn noùi baøi keä ñaït-saán14: Cuùng y aùo caùc thöù Muoán caàu phöôùc ñöùc kia Sinh laøm trôøi hay ngöôøi Vui höôûng naêm laïc thuø. Töø trôøi ñeán coõi ngöôøi Vöôït khoûi nghi coù khoâng Choã Nieát-baøn voâ vi Nôi chö Phaät an laïc. Ngöôøi hueä thí deã daøng Mong ñaây ñöôïc phöôùc ñöùc Haõy phaùt taâm töø hueä Laøm phöôùc khoâng meät moûi. Khi aáy, Toân giaû Thi-baø-la baûo tröôûng giaû: –Haõy mang traêm ngaøn löôïng vaøng naøy ñeå trong phoøng ta. Tröôûng giaû vaâng theo lôøi daïy naøy, mang traêm ngaøn löôïng vaøng ñeå trong phoøng Toân giaû Thi-baø-la roài ra ñi. Luùc naøy, Thi-baø-la baûo caùc Tyø-kheo: –Caùc vò, coù ai thieáu gì thì ñeán ñaây maø laáy; hoaëc neáu caàn y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, giöôøng naèm ngoïa cuï, thuoác men trò beänh ñeàu ñeán laáy; ñöøng caàu ôû nôi khaùc, haõy laàn löôït baùo cho nhau bieát ñieàu naøy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo baïch Theá Toân: –Thi-baø-la xöa kia ñaõ taïo phöôùc gì maø sinh nhaø tröôûng giaû, xinh ñeïp voâ song nhö maøu hoa ñaøo? Laïi taïo phöôùc gì maø hai tay caàm ngoïc töø thai meï sinh ra? Laïi taïo phöôùc gì

Ñaït-saån . Paøli: Dakkhinaø (Skt. Dakwiòaø), thí tuïng, baøi keä chuù nguyeän thí chuû sau khi nhaän cuùng 14.

döôøng.

maø daãn naêm traêm ngöôøi ñeán choã Nhö Lai xuaát gia, hoïc ñaïo, ñöôïc gaëp Nhö Lai ôû ñôøi? Laïi taïo phöôùc gì maø ñeán ñaâu cuõng ñöôïc ñaày ñuû y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng töï nhieân khoâng thieáu thoán, Tyø-kheo khaùc khoâng bì kòp? Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Quaù khöù laâu xa, chín möôi moát kieáp, coù Phaät hieäu Tyø-baø-thi15 Nhö Lai Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc, Minh Haønh Tuùc*, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñieàu Ngöï Tröôïng Phu*, Thieân Nhaân Sö, Phaät Theá Toân xuaát hieän ôû ñôøi, du hoùa taïi nöôùc Baøn-ñaàu cuøng vôùi ñaïi chuùng goàm saùu möôi vaïn taùm ngaøn ngöôøi, ñöôïc cuùng döôøng boán thöù: Y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, toïa ngoïa cuï, thuoác men trò beänh. Luùc aáy, coù Phaïm chí teân Da-nhaõ-ñaït16 soáng ôû nôi aáy, nhieàu tieàn laém cuûa, vaøng baïc, traân baùu, xa cöø, maõ naõo, traân chaâu, hoå phaùch, khoâng theå ñeám heát. Baáy giôø, Da-nhaõ-ñaït ra khoûi nöôùc, ñi ñeán choã Nhö Lai Tyø-baø-thi. Ñeán nôi, thaêm hoûi nhau, roài ngoài qua moät beân. Khi aáy, Nhö Lai Tyø-baø-thi laàn löôït vì oâng noùi phaùp, khieán oâng ta sinh taâm hoan hyû. Baáy giôø, Da-nhaõ-ñaït baïch Nhö Lai Tyø-baø-thi: “Cuùi xin Ngaøi nhaän lôøi thænh cuûa con. Con muoán

daâng côm cuùng Phaät vaø Taêng Tyø-kheo.” Khi aáy Nhö Lai im laëng nhaän lôøi. Phaïm chí Da-nhaõ-ñaït thaáy Theá Toân im laëng nhaän lôøi môøi, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, nhieãu quanh Phaät ba voøng, roài veà nhaø. OÂng chuaån bò söûa soaïn caùc loaïi ñoà aên thöùc uoáng ngon ngoït.

15. Phaät Tyø-baø-thi, xem Tröôøng 1, kinh Ñaïi Baûn. Paøli, Vipasì, D. 14 Mahaøpadaøna. Da-nhaõ-ñaït ; teân Paøli thöôøng gaëp: Yaóóadatta (Skt. Yajóadatta), nhöng khoâng tìm thaáy ñoàng nhaát 16.

ôû ñaây.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.